ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 24.03.1992 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

96

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje s pôsobnosťou pre Slovenskú republiku úplné znenie zákona zo 17. marca 1966 č. 20 o starostlivosti o zdravie ľudu, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady z 18. mája 1990 č. 196 o zmenách v pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky v sociálnom zabezpečení a o zmenách niektorých ďalších predpisov a zákonom Slovenskej národnej rady z 24. septembra 1991 č. 419, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti zdravotníctva, a zákonom Slovenskej národnej rady z 19. decembra 1991 č. 27 o Slovenskej komore vysokoškolsky vzdelaných zdravotníckych pracovníkov

Hlavné zásady starostlivosti o zdravie ľudu

Úvodná časť (preambula)

(Zrušená)

Článok I

(Zrušený)

Článok II

Starostlivosti spoločnosti o zdravie ľudu musí zodpovedať snaha každého jednotlivca žiť zdravo a vyvarovať sa vplyvov škodlivo pôsobiacich na jeho zdravie. Zároveň má každý občan napomáhať dobrý vývoj zdravia svojich spoluobčanov, a preto aktívne prispievať k vytváraniu zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce a podieľať sa na riadení a kontrole starostlivosti o zdravie ľudu.

Článok III

K hlavným predpokladom starostlivosti o zdravie ľudu patrí stály rozvoj vedy a techniky a pohotové uplatňovanie výsledkov vedeckého výskumu v praxi. Veda preto musí v predstihu zabezpečovať dostatok potrebných poznatkov a uplatňovať ich na všetkých úsekoch národného hospodárstva, ktorých činnosť má vplyv na zdravie ľudu.

Článok IV

Starostlivosť o zdravie ľudu sa zameriava predovšetkým preventívne na ochranu a na sústavné upevňovanie a rozvíjanie telesného i duševného zdravia ľudu; osobitná pozornosť sa pritom venuje starostlivosti o novú generáciu a ochrane zdravia pracujúcich.

Článok V

Starostlivosť o zdravie ľudu poskytuje štát všetkým občanom bezplatne. Plynulosť, sústavnosť, dostupnosť a obsahová jednota tejto starostlivosti sa zabezpečuje účelným organizačným usporiadaním zdravotníckych služieb, poskytovaných bezplatne v ustanovenom rozsahu.

Článok VI

Na vykonanie týchto zásad starostlivosti o zdravie ľudu upravuje zákon vytváranie a ochranu zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce a zabezpečovanie zdravotníckych služieb.

PRVÁ ČASŤ
VYTVÁRANIE A OCHRANA ZDRAVÝCH PODMIENOK A ZDRAVÉHO SPÔSOBU ŽIVOTA A PRÁCE

§ 1

(1) Všetky podniky, družstvá a iné organizácie[1]) (ďalej len „organizácie“) sú povinné robiť v rozsahu svojej pôsobnosti všetky potrebné opatrenia na vytváranie a ochranu zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce (ďalej len „zdravé životné podmienky“) a zodpovedajú za plnenie týchto povinností.

(2) Nadriadené orgány sú povinné sústavne viesť podriadené organizácie k tomu, aby svoje úlohy pri starostlivosti o zdravé životné podmienky plnili nedeliteľne s úlohami hospodárskej a kultúrnej výstavby, kontrolovať, ako sa v odvetviach nimi spravovaných dodržiavajú povinnosti pri ochrane a rozvoji zdravia ľudu a vyvodzovať z neplnenia týchto povinností hospodárske dôsledky.

(3) Za plnenie povinností orgánov a organizácií pri starostlivosti o zdravé životné podmienky zodpovedajú osobne v rozsahu svojej funkcie a náplne svojej činnosti vedúci pracovníci a funkcionári na všetkých stupňoch riadenia, ako aj všetky ďalšie osoby poverené riadením, organizáciou a kontrolou práce.

(4) Vedúci pracovníci a funkcionári sú povinní sústavne vytvárať predpoklady pre iniciatívu občanov pri starostlivosti o zdravé životné podmienky a opierať sa o aktívnu účasť verejnosti.

§ 2

(1) Zdravé životné podmienky sa vytvárajú a chránia najmä starostlivosťou

a) o zdravý stav ovzdušia, vody, pôdy a ostatných zložiek životného prostredia, najmä sídlisk, rekreačných a kúpeľných oblastí, obytných a iných budov, verejne prístupných miest a okolia závodov, ako aj zariadení osobnej dopravy, telovýchovných zariadení a zariadení poskytujúcich služby obyvateľstvu,

b) o zdravú výživu obyvateľstva a o uspokojovanie obyvateľstva zdravotne nezávadnými predmetmi bežného užívania,

c) o zdravý vývoj detí a dorastu, predovšetkým pokiaľ ide o výchovné prostredie a spôsob výchovy,

d) o priaznivé pôsobenie pracovného prostredia a práce na zdravie pracujúcich.

(2) Pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok ako dôležitý činiteľ uplatňuje sa výchova občanov k zdravotnému uvedomeniu a k získavaniu správnych hygienických návykov.

§ 3

Úlohy pri starostlivosti o zdravé životné podmienky sa musia zabezpečovať najmä pri

a) zrušené,

b) územnom plánovaní, pri projektovaní stavieb a zariadení, pri ich výstavbe, rekonštrukcii a uvádzaní do prevádzky (užívania) a pri ich údržbe a opravách,

c) ustanovení vývojových, výskumných a tematických úloh a pri navrhovaní a zavádzaní nových strojov a iných pracovných prostriedkov i technologických a pracovných postupov,

d) zavádzaní a organizovaní a rozširovaní výroby, obchodu a služieb a pri dovoze,

e) riadení a organizácii práce a pri jej kontrole,

f) zavádzaní všetkých foriem individuálnej i kolektívnej hmotnej zainteresovanosti, pri ich používaní, pri tvorbe technickohospodárskych noriem a mzdových predpisov,

g) výchove a výučbe, najmä pri zostavovaní a kontrole plánov výchovy a výučby detí a dorastu,

h) zamestnávaní pracovníkov, a to so zreteľom na ich telesnú, duševnú a odbornú spôsobilosť,

ch) zrušené.

§ 4

(1) Orgány, ktoré sú oprávnené schvaľovať opatrenia, ku ktorým je potrebný záväzný posudok orgánov hygienickej služby, nesmú dať k týmto opatreniam svoj súhlas bez takéhoto kladného posudku.

(2) Záväzný posudok orgánov hygienickej služby treba si vyžiadať k týmto opatreniam:

a) k návrhom územných plánov rajónov a sídlisk,

b) k návrhom typových podkladov a vzorových projektov stavieb,

c) k zavedeniu výroby nových stavebných prvkov a materiálov, pre ktoré nie sú vydané technické normy,

d) k odovzdaniu stavieb do prevádzky alebo užívania,

e) k vymedzeniu pásiem hygienickej ochrany,

f) k využitiu vodných zdrojov pre zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou a k využitiu rybníkov na rekreačné účely.

(3) Záväzný posudok orgánov hygienickej služby treba si v rozsahu a za podmienok ustanovených vykonávacími predpismi vyžiadať i k ďalším opatreniam, ktorými by mohli byť spôsobené zdravotné závady, ktoré by sa neskôr nedali odstrániť vôbec alebo by sa dali odstrániť len s neúmernými nákladmi, najmä:

a) k dokumentácii stavieb,

b) k návrhom technických noriem,

c) k uvedeniu závodov do prevádzky,

d) k začatiu výroby a k dovozu požívatín a predmetov bežného užívania,

e) k umiestneniu detských táborov a škôl v prírode a k ich uvedeniu do prevádzky,

f) k návrhom typov ochranných pracovných prostriedkov,

g) k návrhom typov a k dovozu strojov a iných zariadení,

h) k návrhom na zavedenie nových technologických a pracovných postupov.

(4) Iné opatrenia, pokiaľ by nimi mohli byť nepriaznivo ovplyvnené životné podmienky, je potrebné s orgánmi hygienickej služby prerokovať v rozsahu ustanovenom vykonávacími predpismi.

§ 5

(1) Pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok treba vykonávať aj všetky opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných chorôb včítane mimoriadnych opatrení pri epidémii.

(2) Mimoriadne opatrenia pri epidémii i pri nebezpečenstve jej vzniku sú:

a) zákaz alebo obmedzenie výroby, úpravy, úschovy, dopravy, dovozu, vývozu, predaja a iného nakladania s vecami a zvieratami, ktorými sa môže šíriť prenosná choroba, prípadne príkaz na ich zničenie,

b) zákaz alebo obmedzenie styku niektorých skupín obyvateľov s ostatným obyvateľstvom, najmä obmedzenie cestovania obyvateľov niektorých oblastí a obmedzenie dopravy medzi niektorými oblasťami,

c) zákaz alebo obmedzenie slávností, divadelných a filmových predstavení, športových a iných zhromaždení a trhov,

d) uzavretie detských výchovných zariadení každého druhu, ako aj ubytovacích podnikov a zariadení spoločného stravovania alebo obmedzenie ich prevádzky,

e) zákaz používania studní, prameňov, vodných nádrží, rybníkov, potokov a riek, kúpalísk, očistných kúpeľov a práčovní,

f) príkaz na hromadné ničenie škodlivých živočíchov v rámci ohniskovej dezinfekcie,

g) príkaz na varovné označenie objektov, v ktorých došlo k ochoreniu prenosnou chorobou.

§ 6

(1) Organizácie sú povinné v záujme zabezpečenia zdravých životných podmienok najmä

a) organizovať a kontrolovať pri svojej činnosti dodržiavanie hygienických zásad a opatrení proti výskytu prenosných a iných chorôb,

b) sústavne sa starať o podmienky osobnej hygieny a zdravého rozvoja duševných schopností občanov,

c) spolupracovať so zdravotníckymi orgánmi, zdravotníckymi zariadeniami a zdravotníckymi pracovníkmi, najmä umožniť pracovníkom, ktorí sú poverení vykonávaním hygienického dozoru, výkon tohto dozoru a odstraňovať v určených lehotách závady zistené pri vykonávaní hygienického dozoru,

d) spolupôsobiť pri zabezpečovaní riadneho výkonu zdravotníckych služieb, najmä pri dispenzárnej starostlivosti, pri vstupných periodických a iných preventívnych prehliadkach a vyšetreniach a pri očkovaní,

e) postupovať pri zaraďovaní do práce alebo na inú činnosť, prípadne pri prevedení na určitú prácu alebo na inú činnosť podľa posudkov príslušných lekárov a komisií.

(2) Osobitné povinnosti, ktoré majú organizácie a orgány pri zabezpečovaní prvej pomoci a pri budovaní a údržbe zdravotníckych zariadení, sú vymedzené v ďalších ustanovenia tohto zákona.

§ 7

(1) Ak porušením predpisov o vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok vznikli alebo by sa mohli spôsobiť vážne zdravotné závady, nariadia obvodné úrady až do urobenia nápravy zastavenie stavby alebo výroby alebo zakážu užívanie alebo prevádzku závodu, zariadenia alebo iného objektu. Bližšie vymedzenie tejto pôsobnosti ustanovia predpisy vydané na vykonanie tohto zákona.

(2) Ak organizácie porušujú predpisy o vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok, uloží im obvodný úrad pokutu podľa osobitných predpisov.

DRUHÁ ČASŤ
ÚČASŤ OBČANOV A POSLANIE SPOLOČENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ PRI STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE ĽUDU

PRVÁ HLAVA
ÚČASŤ OBČANOV

§ 8

Občania sa aktívne podieľajú na zabezpečovaní starostlivosti o zdravie ľudu najmä tým, že

a) uplatňujú pri svojej činnosti hygienické zásady a spolupracujú na opatreniach na ozdravenie životných podmienok,

b) dávajú podnety na zlepšenie starostlivosti o zdravie ľudu, upozorňujú na hygienické závady a prerokúvajú opatrenia na rozvoj zdravia ľudu,

c) zúčastňujú sa na riadení a kontrole starostlivosti o zdravie ľudu,

d) zúčastňujú sa na zdravotníckych akciách; svoje vysoké občianske uvedomenie prejavujú aj darcovstvom krvi.

§ 9

(1) Občania majú právo na poskytovanie zdravotníckych služieb podľa ustanovení tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(2) V záujme svojho zdravia a zdravia spoluobčanov je každý povinný

a) podrobiť sa v prípadoch ustanovených všeobecne záväznými predpismi zdravotným prehliadkam, vyšetreniam a diagnostickým skúškam, očkovaniu, liečeniu prenosných chorôb alebo iných chorôb spoločensky zvlášť závažných, izolácii, karanténnym opatreniam, zákazu výkonu zamestnania alebo inej činnosti, asanačným, dezinfekčným a iným opatreniam na ochranu pred nákazou,

b) predložiť v ustanovených prípadoch lekárske potvrdenie o bezinfekčnosti a oznámiť okolnosti dôležité v záujme epidemiologického vyšetrovania; osoba chorá prenosnou chorobou je povinná označiť lekárovi na jeho výzvu zdroj nákazy a osoby, ktoré mohla sama nakaziť,

c) oznámiť určité choroby alebo iné skutočnosti významné z hľadiska zabezpečenia liečebno-preventívnej starostlivosti,

d) poskytnúť alebo sprostredkovať nevyhnutnú pomoc osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí známky závažnej poruchy zdravia,

e) zúčastniť sa na zdravotníckom školení a výcviku uloženého z dôvodu všeobecného záujmu.

DRUHÁ HLAVA
POSLANIE SPOLOČENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ

§ 10

Úlohy týkajúce sa zdravia ľudu plnia spoločenské organizácie podľa zásad dohodnutých s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 10a

(1) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) spolupracuje so stavovskými organizáciami a profesiovými združeniami[2]) (ďalej len „organizácie a združenia“).

(2) Ministerstvo zdravotníctva spolupracuje s organizáciami a združeniami najmä

a) pri udeľovaní povolení na poskytovanie liečebno-preventívnej starostlivosti v neštátnych zdravotníckych zariadeniach, pričom organizácie a združenia sa vyjadrujú najmä k etickej a odbornej spôsobilosti svojich členov vykonávať takúto prax,

b) pri zabezpečovaní odborného rastu členov organizácií a združení a pri odbornom dozore nad výkonom ich praxe súvisiacej s ich povolaním,

c) pri tvorbe právnych predpisov, ktoré súvisia s výkonom povolania zdravotníckych pracovníkov, alebo iných pracovníkov pracujúcich v zdravotníctve, ako aj pri tvorbe všetkých ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti zdravotníctva, sociálnej a pracovnoprávnej oblasti a oblasti životného prostredia,

d) pri tvorbe sadzobníkov, ktoré súvisia s výkonmi liečebno-preventívnej starostlivosti,

e) pri obsadzovaní miest vedúcich pracovníkov štátnych zdravotníckych zariadení konkurzom.

(3) Organizácie a združenia v závažných prípadoch, najmä pri závadách ohrozujúcich život a zdravie občanov pri výkone zdravotníckeho povolania môžu podávať návrhy ministerstvu zdravotníctva na dočasný alebo trvalý zákaz výkonu ich povolania.

TRETIA ČASŤ
ZDRAVOTNÍCTVO

PRVÁ HLAVA
ZDRAVOTNÍCKE SLUŽBY

Oddiel 1
Poskytovanie zdravotníckych služieb

§ 11

(1) Štát poskytuje zdravotnícke služby svojimi zariadeniami v súlade so súčasnými poznatkami lekárskej vedy.

(2) Zdravotnícke služby sa poskytujú všetkým občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bezplatne v rozsahu, za podmienok a v zdravotníckych zariadeniach ustanovených v tomto zákone a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

(3) Ministerstvo zdravotníctva môže ustanoviť, že výnimočne možno za poskytovanie niektorých zdravotníckych služieb, ktoré nie sú nevyhnutné, požadovať úhradu.

(4) Zdravotnícke služby možno poskytovať aj v neštátnych zdravotníckych zariadeniach a v iných štátnych zdravotníckych zariadeniach (§ 77a). Podmienky poskytovania zdravotníckych služieb v neštátnych zdravotníckych zariadeniach a iných štátnych zdravotníckych zariadeniach ustanoví osobitný zákon.

§ 12

(1) Zdravotnícke služby poskytujú zdravotnícke zariadenia, usporiadané do sústavy, na základe spolupráce a účelnej deľby práce pri zachovaní jednoty odbornej starostlivosti o zdravie človeka a

osobnej zodpovednosti za poskytovanú starostlivosť. V týchto zariadeniach môžu vykonávať vyšetrovacie a liečebné výkony len oprávnení zdravotnícki pracovníci.

(2) Základom odbornej starostlivosti sú služby poskytované v zdravotníckych obvodoch. Pracovníci zdravotníckych obvodov poskytujú v nich obyvateľstvu (pracovníkom závodu) starostlivosť v zdraví i pri chorobe, sledujú a ovplyvňujú jeho životné podmienky a dbajú o zvyšovanie jeho zdravotného uvedomenia.

Oddiel 2
Zdravotná výchova obyvateľstva

§ 13

Zdravotnícke zariadenia a ich zdravotnícki pracovníci majú rozhodujúcu úlohu pri zdravotnej výchove obyvateľstva, ktorá sa vykonáva v úzkom spojení s ostatnou výchovnou činnosťou.

§ 14

Úlohy pri zdravotnej výchove obyvateľstva plnia všetky zdravotnícke zariadenia a ich zdravotnícki pracovníci v úzkej spolupráci s rodinou, školou, hospodárskymi a spoločenskými organizáciami ako nedeliteľnú súčasť svojej každodennej činnosti.

Oddiel 3
Činnosť na úseku hygieny, epidemiológie a boja proti prenosným chorobám

§ 15

(1) Zdravotnícke zariadenia odborne vedú orgány a organizácie i jednotlivých občanov pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok, napomáhajú im v plnení ich úloh a kontrolujú ich sústavné a jednotné vykonávanie.

(2) Zdravotnícke zariadenia vykonávajú aj osobitné ochranné opatrenia proti prenosným chorobám.

§ 16

(1) Úlohy zdravotníckych zariadení uvedené v § 15 plnia ich zdravotnícki pracovníci ako nedeliteľnú súčasť svojej každodennej činnosti v rozsahu zodpovedajúcom ich pracovnej náplni.

(2) Podľa predpisov vydaných na vykonanie tohto zákona môžu obvodní lekári, prípadne i ďalší lekári poskytujúci služby v zdravotníckych obvodoch uložiť opatrenia potrebné na odstránenie závady bezprostredne ohrozujúcej ľudské zdravie.

(3) Osobitné odborné úlohy v otázkach vytvárania a ochrany zdravých životných podmienok v boji proti prenosným chorobám plnia ústavy hygieny a epidemiológie a orgány hygienickej služby (§ 34, 71 a 75),

Oddiel 4
Liečebno-preventívna starostlivosť

Obsah liečebno-preventívnej starostlivosti

§ 17

(1) Liečebno-preventívna starostlivosť spočíva v starostlivosti o ochranu, navrátenie a upevnenie zdravia jednotlivcov i kolektívov; poskytuje sa obyvateľstvu v zdraví i pri chorobe, v materstve i pri iných stavoch vyžadujúcich lekársku pomoc.

(2) Liečebno-preventívna starostlivosť sa poskytuje ako primárna starostlivosť, sekundárna starostlivosť a následná starostlivosť.

(3) Primárna liečebno-preventívna starostlivosť je základná ambulantná starostlivosť vrátane ambulantnej a návštevnej pohotovostnej služby a rýchlej zdravotníckej pomoci. Sekundárna starostlivosť je odborná ambulantná a nemocničná starostlivosť. Následná starostlivosť je starostlivosť doplňujúca odborné zdravotnícke služby. Súčasťou liečebno-preventívnej starostlivosti je aj poskytovanie kúpeľnej starostlivosti, poskytovanie liekov, liečebných a ortopedických pomôcok a iných zdravotníckych potrieb a doprava chorých.

§ 18

(1) Ambulantnú starostlivosť, ktorej dôležitou súčasťou je i návštevná služba, obstarávajú predovšetkým polikliniky spolu s obvodnými zdravotníckymi zariadeniami.

(2) Ak stav chorého vyžaduje starostlivosť, ktorú nemožno poskytnúť ambulantne, poskytne sa mu ústavná starostlivosť, a to spravidla v nemocnici, prípadne v odbornom liečebnom ústave.

§ 19
Kúpeľná starostlivosť

(1) Kúpeľná starostlivosť sa poskytuje výberove osobám, zdravotný stav ktorých ju vyžaduje; pri výbere sa prihliada aj na hľadiská spoločenskej odôvodnenosti. Zoznam chorôb, pri ktorých sa môže poskytnúť kúpeľná starostlivosť, a dĺžku liečebnej doby ustanoví ministerstvo zdravotníctva po prerokovaní s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky. Ďalšie podmienky a spôsob poskytovania kúpeľnej starostlivosti pracovníkom a ich rodinným príslušníkom určí ministerstvo zdravotníctva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky.

(2) Kúpeľnú starostlivosť povoľujú príslušné správy sociálneho zabezpečenia, prípadne iné orgány a organizácie na to oprávnené, a to na základe lekárskych návrhov a za súčinnosti zdravotníckych zariadení a orgánov. Kúpeľnú starostlivosť o deti do 15 rokov a o osoby postihnuté chorobami, zoznam ktorých vydáva ministerstvo zdravotníctva, povoľujú zdravotnícke orgány a zariadenia.

§ 20
Poskytovanie liekov a zdravotníckych potrieb

(1) Pokiaľ chorému neboli poskytnuté potrebné lieky, liečebné a ortopedické pomôcky alebo iné zdravotnícke potreby priamo pri výkone liečebno-preventívnej starostlivosti, vydá mu ich na lekársky predpis lekáreň alebo iné zariadenie na to určené.

(2) Predpisovať a vydávať sa smú len také lieky, ktoré sú zaradené do liekopisu alebo používanie ktorých povolilo ministerstvo zdravotníctva.

(3) Liekopis obsahujúci ustanovenia o druhoch a vlastnostiach liečiv a niektorých zdravotníckych potrieb a o spôsobe ich prípravy, uskladnenia, skúšania a výdaja vydáva ministerstvo zdravotníctva, ktoré zároveň určí, ktoré liečivá a zdravotnícke potreby a v akom množstve musia byť v lekárňach a iných zdravotníckych zariadeniach trvale v zásobe.

§ 21

(1) Neoddeliteľnou súčasťou liečebno-preventívnej starostlivosti je lekárska posudková činnosť, ktorej prvoradou úlohou je posudzovanie spôsobilosti na prácu. Túto činnosť vykonávajú príslušní ošetrujúci lekári podľa osobitných predpisov[3]) vydaných ministerstvom zdravotníctva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky.

(2) Pre iné účely, ako sú uvedené v odseku 1, sa vykonáva posudková činnosť a vydávajú osvedčenia v rozsahu, ktorý určí ministerstvo zdravotníctva.

(3) Posudzovanie zdravotného stavu a pracovnej schopnosti občanov vo veciach sociálneho zabezpečenia a kontrolu dodržiavania liečebného režimu a posudzovania spôsobilosti na prácu so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie upravujú osobitné predpisy.[4])

§ 22
Aktívna starostlivosť o zdravie obyvateľstva

(1) Zdravotnícke zariadenia sa starajú aktívne o zdravie obyvateľstva najmä prevenciou chorôb, ich včasným rozpoznávaním a účinným liečením; používajú dispenzárnu metódu práce, ktorou sa zabezpečuje aktívna starostlivosť predovšetkým o deti a dorast, o ženy v súvislosti s materstvom, o osoby, ktoré sú vystavené zvlášť nepriaznivým vplyvom pracovného prostredia, o osoby vykonávajúce činnosti, pri ktorých je nebezpečenstvo šírenia prenosných chorôb a postupne o ďalšie skupiny obyvateľstva určené ministerstvom zdravotníctva.

(2) Každý je povinný na vyzvanie príslušných zdravotníckych zariadení podrobiť sa v rámci dispenzárnej starostlivosti alebo všeobecne vykonávaných preventívnych akcií podľa smerníc ministerstva zdravotníctva preventívnym prehliadkam, vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie.

Poučenie a súhlas chorého

§ 23

(1) Lekár je povinný poučiť vhodným spôsobom chorého, prípadne členov jeho rodiny, o povahe ochorenia a o potrebných výkonoch tak, aby mohli aktívne spolupracovať pri poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.

(2) Vyšetrovacie a liečebné výkony sa vykonávajú so súhlasom chorého; ak chorý odmieta napriek náležitému vysvetleniu potrebnú starostlivosť, vyžiada si ošetrujúci lekár o tom písomné vyhlásenie (reverz).

(3) Vyšetrovacie a liečebné výkony vrátane ústavnej starostlivosti možno vykonať aj vtedy, ak do chorého vzhľadom na jeho zdravotný stav nemožno súhlas vyžiadať, ale možno ho predpokladať.

(4) Ak nie je neodkladné uskutočnenie vyšetrovacieho alebo liečebného výkonu nevyhnutné na záchranu života alebo zdravia dieťaťa alebo osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony a ak rodičia alebo opatrovník odmietajú súhlas, ošetrujúci lekár je oprávnený rozhodnúť o vykonaní tohto výkonu. Toto ustanovenie sa týka detí, ktoré vzhľadom na svoju rozumovú vyspelosť nemôžu posúdiť nevyhnutnosť takého výkonu.

(5) Chorého možno bez jeho súhlasu prevziať do ústavnej starostlivosti, ak

a) ide o choroby, pri ktorých možno uložiť povinné liečenie,

b) ohrozuje chorý vzhľadom na duševnú poruchu seba alebo svoje okolie,

c) ide o stavy, pri ktorých sú ohrozené životne dôležité funkcie a sú nutné život zachraňujúce výkony a neprerušované sledovanie životne dôležitých funkcií.

§ 24

(1) Prevzatie chorého do ústavnej starostlivosti z dôvodov uvedených v § 23 ods. 5 je zdravotnícke zariadenie povinné oznámiť do 24 hodín súdu,[5]) v obvode ktorého sa zdravotnícke zariadenie nachádza.

(2) O zákonnosti dôvodov prevzatia chorého do ústavnej starostlivosti rozhodne súd do siedmych dní.[5])

(3) Do rozhodnutia súdu o zákonnosti dôvodov na prevzatie chorého do ústavnej starostlivosti možno vykonávať iba také vyšetrovacie a liečebne výkony, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života a zdravia chorého alebo na zabezpečenie ochrany okolia chorého.

§ 25
Liečenie prácou

Liečenie prácou organizujú a vedú zdravotnícke zariadenia, ktoré môžu na ten účel zriaďovať vlastné dielne a iné zariadenia, prípadne používať príležitosti poskytované priemyslovými a poľnohospodárskymi závodmi alebo inými organizáciami. Výkonom práce pri liečení prácou nevzniká pracovný pomer. Príjmy pritom dosiahnuté použije zdravotnícke zariadenie na úhradu zvýšených nákladov, zlepšenie kultúrnej starostlivosti o chorých a na úhradu odmien, a to podľa smerníc vydaných ministerstvom zdravotníctva.

§ 26
Odber krvi a odnímanie tkanív a orgánov

(1) Pre potreby liečebno-preventívnej starostlivosti a vedeckovýskumné práce organizujú a vykonávajú zdravotnícke zariadenia odber krvi a odnímanie tkanív a orgánov.

(2) Odber krvi a odnímanie tkanív a orgánov živým osobám môžu sa vykonať len so súhlasom darcu a nesmú ohrozovať jeho zdravotný stav. Darcom sa zabezpečuje zvýšená starostlivosť o ich zdravie.

§ 27
Iné výkony

Sterilizácia sa smie vykonať len so súhlasom alebo na vlastnú žiadosť osoby, u ktorej sa má sterilizácia vykonať, a to za podmienok ustanovených ministerstvom zdravotníctva.

§ 28

(1) U osôb, ktoré zomreli v zdravotníckych zariadeniach, spravidla sa vykonáva zdravotná pitva podľa rozhodnutia vedúceho zariadenia. O vykonaní zdravotnej pitvy u osôb zomretých mimo týchto zariadení rozhoduje prehliadajúci lekár, prípadne okresný hygienik.

(2) Súdna pitva sa vykonáva za podmienok ustanovených osobitnými predpismi.

§ 29
Liečenie v cudzine

Občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vyslaným do zahraničia česko-slovenskými úradmi, orgánmi alebo organizáciami a ich rodinným príslušníkom sa uhrádzajú primerané náklady potrebného liečenia v cudzine. Ostatným občanom môže príslušný ústav národného zdravia poskytnúť náhradu potrebného liečenia v cudzine spravidla do výšky nákladov spojených s takýmto liečením v tuzemsku.

§ 30
Liečebno-preventívna starostlivosť o cudzích štátnych príslušníkov

Cudzím štátnym príslušníkom, pokiaľ im nepatria bezplatné zdravotnícke služby na základe medzištátnych dohovorov alebo podľa zásady vzájomnosti, poskytuje sa liečebno-preventívna starostlivosť bezplatne len vtedy, ak pracujú v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike v pracovnom pomere alebo ako družstevníci, alebo požívajú dôchodok česko-slovenského sociálneho zabezpečenia a majú pobyt na území republiky, a to za podmienok, ktoré ustanovia predpisy vydané na vykonanie tohto zákona. Tieto predpisy určia aj podmienky a rozsah nárokov cudzích štátnych príslušníkov na bezplatné zdravotnícke služby pri prechodnom pobyte na území republiky.

DRUHÁ HLAVA
ZDRAVOTNÍCKA SÚSTAVA

Oddiel 1
Sústava zdravotníckych zariadení

§ 31

Úlohy zdravotníctva obstarávajú zdravotnícke zariadenia a ďalšie zdravotnícke organizácie usporiadané do sústavy zdravotníckych zariadení. Táto sústava je organizovaná tak, aby jednotlivé služby na seba účelne nadväzovali a aby zriadenia poskytujúce vyššie kvalifikované a špecializované služby dopĺňali činnosť ostatných zariadení a aby boli dostupné každému občanovi.

§ 32

(1) Zdravotnícke služby obstarávajú zdravotnícke zariadenia, ktoré sa členia na

a) ústavy hygieny a epidemiológie,

b) zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti.

(2) Ďalšie zariadenia a organizácie sústavy zdravotníckych zariadení sú

a) zariadenia pre výchovu a výučbu a pre ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov,

b) organizácie pre zdravotnícku výrobu, pre zásobovanie liečivami a inými zdravotníckymi potrebami a pre ich kontrolu,

c) vedeckovýskumné a vývojové pracoviská na úseku zdravotníctva.

§ 33

(1) Zdravotnícke zariadenia usporiadané do sústavy zdravotníckych zariadení riadi ministerstvo zdravotníctva.

(2) Tieto zariadenia a organizácie na plnenie svojich úloh sa môžu účelne združovať alebo vytvárať útvary na spoločné obstarávanie úloh.[6])

Oddiel 2
Druhy a úlohy zdravotníckych zariadení

Zariadenie hygienickej a epidemiologickej služby

§ 34

(1) Ministerstvo zdravotníctva na výkon hygienických a epidemiologických úkonov zriaďuje ústavy hygieny a epidemiológie, ktoré najmä pripravujú podklady pre opatrenia a rozhodnutia obvodných úradov a okresných úradov a podieľajú sa na ich výkone. Zdravotníckym zariadeniam pomáhajú pri ich činnosti na úseku hygieny, epidemiológie a boja proti prenosným chorobám.

(2) Na výkon špecializovaných hygienických a epidemiologických úkonov ministerstvo zdravotníctva zriaďuje Národný ústav hygieny a epidemiológie a špecializované ústavy hygieny a epidemiológie, ktoré najmä pripravujú podklady pre opatrenia a rozhodnutia ministra zdravotníctva Slovenskej republiky a podieľajú sa na ich výkone.

Zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti

§ 35

(1) Zariadeniami liečebno-preventívnej starostlivosti sú:

a) obvodné zdravotnícke zariadenia,

b) polikliniky,

c) nemocnice,

d) nemocnice s poliklinikou,

e) odborné liečebné ústavy,

f) zariadenia lekárenskej služby,

g) osobitné detské zariadenia.

(2) Zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti uvedené v odseku 1 poskytujú liečebno-preventívnu starostlivosť v rozsahu určenom ministerstvom zdravotníctva.

§ 36
Odborné liečebné ústavy

(1) Osobám s poruchami zdravia, ktoré majú vlečúci priebeh a potrebujú osobitnú odbornú starostlivosť s výrazným rehabilitačným zameraním, poskytujú liečebno-preventívnu starostlivosť odborné liečebné ústavy špecializované spravidla podľa druhu choroby. Ich starostlivosť nadväzuje na starostlivosť nemocníc s poliklinikami.

(2) Odbornými liečebnými ústavmi sú liečebne tuberkulózy a respiračných chorôb, psychiatrické liečebne, liečebne pre dlhodobo chorých, rehabilitačné ústavy a ďalšie liečebne, ozdravovne a nočné a denné sanatóriá.

(3) Liečebne pre dlhodobo chorých sú určené na poskytovanie špecializovanej ústavnej starostlivosti zameranej najmä na odbornú ošetrovateľskú a rehabilitačnú starostlivosť o osoby trpiace dlhotrvajúcimi chorobami.

(4) Kúpeľnými liečebňami sú odborné liečebné ústavy, ktoré využívajú pri poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti predovšetkým prírodné liečivé zdroje alebo klimatické podmienky. Na vyšetrovacie a liečebné účely ambulantnej kúpeľnej starostlivosti a na poskytovanie niektorých ďalších odborných služieb môže sa v kúpeľnom mieste zriadiť kúpeľná poliklinika.

(5) Ozdravovne poskytujú ústavnú starostlivosť osobám v rekonvalescencii alebo osobám ohrozeným na zdraví.

(6) Nočné sanatóriá poskytujú práceschopným osobám s ohrozeným alebo narušeným zdravím potrebnú starostlivosť mimo ich pracovného času.

§ 37
Lekárne

(1) Lekárňam je vyhradená príprava a výdaj liekov; pri poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti v ambulantných a ústavných zariadeniach môžu vydávať lieky aj tieto zariadenia. Liečivá, ktoré sa užívajú aj na iné účely ako na prípravu liekov, smú sa na takéto účely vydávať mimo lekárne len za podmienok ustanovených ministerstvom zdravotníctva po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi.

(2) Lekárne a ďalšie zdravotnícke zariadenia na to určené vydávajú aj zdravotnícke potreby; niektoré z nich tiež zhotovujú a opravujú určité druhy zdravotníckych potrieb.

§ 38
Osobitné detské zariadenia

K zariadeniam liečebno-preventívnej starostlivosti sa priraďujú dojčenské ústavy a detské domovy starajúce sa o všestranný rozvoj detí do troch rokov.

Oddiel 3
Zriaďovanie a prevádzka zdravotníckych zariadení

§ 39

(1) Zdravotnícke zariadenia zriaďuje ministerstvo zdravotníctva. Tieto zariadenia sú povinné poskytovať liečebno-preventívnu starostlivosť i obyvateľom mimo svojho spádového územia.

(2) Zdravotnícke obvody vymedzuje a ich sídlo určuje okresný úrad po prerokovaní s obvodným úradom.

§ 40

Podniky a iné organizácie sú povinné budovať zo svojich prostriedkov v rámci sústavy zdravotníckych zariadení a podľa ustanovených typov závodné zdravotnícke zariadenia. Sú tiež povinné uhrádzať náklady na údržbu a niektoré náklady na prevádzku týchto zariadení. Bližšie podmienky a rozsah nákladov ustanovia predpisy vydané na vykonanie tohto zákona.

§ 41

Zariadenia pre prvú pomoc, lôžkové a nelôžkové a iné pomocné zariadenia, ktoré dopĺňajú starostlivosť poskytovanú v zdravotníckych zariadeniach, zriaďujú a majú v prevádzke spravidla zo svojich prostriedkov podniky a iné organizácie. Pritom sú povinné postupovať podľa smerníc, ktoré vydávajú príslušné ústredné orgány po dohode s ministerstvom zdravotníctva.

§ 42

(1) Zdravotnícke zariadenia sa zriaďujú, spravujú, sú v prevádzke a zrušujú podľa jednotných celoštátnych zásad ustanovených ministerstvom zdravotníctva pre usporiadanie a rozvoj siete zdravotníckych zariadení, pre organizáciu a prevádzku týchto zariadení, pre ich typy a označenie, funkčnú náplň, členenie, normatívy a štandardy ich vybavenia (§ 70).

(2) Ministerstvo zdravotníctva je oprávnené zakázať zriadenie, stavbu alebo prevádzku zdravotníckeho zariadenia, ktoré by bolo v rozpore s týmito zásadami.

TRETIA HLAVA
PRÍRODNÉ LIEČEBNÉ KÚPELE A PRÍRODNÉ LIEČIVÉ ZDROJE

§ 43
Prírodné liečebné kúpele

(1) Prírodné liečebné kúpele využívajú pre účely kúpeľnej starostlivosti predovšetkým prírodné liečivé zdroje, prípadne klimatické podmienky.

(2) Prírodným liečebným kúpeľom sa poskytuje osobitná ochrana a vytvárajú sa priaznivé podmienky pre ich rozvoj.

§ 44
Kúpeľné miesto

(1) Územie, kde sú alebo sa majú zriadiť prírodné liečebné kúpele, vyhlási vláda na návrh ministra zdravotníctva za kúpeľné miesto.

(2) Obce v kúpeľných miestach sú povinné dodržiavať opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov v súlade so štatútmi kúpeľných miest.

Kúpeľné štatúty a opatrenia na ochranu kúpeľov

§ 45

(1) Štatúty kúpeľných miest vydáva a ochranné pásma a iné ochranné opatrenia ustanovuje vláda Slovenskej republiky nariadeniami.

(2) V kúpeľnom štatúte sa bližšie vymedzí rozsah kúpeľného územia a ustanovia sa v ňom potrebné ochranné opatrenia prírodných liečivých zdrojov v kúpeľnom mieste a podmienky zabezpečujúce riadne vykonávanie kúpeľnej starostlivosti a liečby.

(3) Ak je to na ochranu prírodných liečebných kúpeľov potrebné, určia sa i mimo kúpeľného miesta ďalšie ochranné opatrenia na zamedzenie činnosti škodlivej prírodným liečebným kúpeľom; ochranným opatrením je aj určenie ochranných pásiem okolo kúpeľného miesta, v ktorých sa obmedzí alebo zakáže takáto škodlivá činnosť.

§ 46

Aby sa zabránilo škodám, ktoré by mohli prírodným liečebným kúpeľom vzniknúť pred vydaním kúpeľného štatútu a určením ochranných pásiem alebo iných ochranných opatrení, môže Inšpektorát kúpeľov a žriediel ustanoviť nevyhnutné dočasné opatrenia.

Prírodné liečivé zdroje a opatrenia na ich ochranu

§ 47

Za prírodné liečivé zdroje možno vyhlásiť zdroje prirodzene sa vyskytujúcich vôd, plynov a emanácií, ako aj ložiská prirodzene sa vyskytujúcich rašelín, slatín, bahien a iných zemín, pokiaľ priaznivo pôsobia na ľudské zdravie, takže ich možno používať na liečebné účely. Prírodný zdroj vyhlasuje za liečivý ministerstvo zdravotníctva, ktoré aj rozhoduje o jeho využití.

§ 48

(1) Na ochranu prírodných liečivých zdrojov sa určia ochranné pásma, v ktorých sa zakáže alebo obmedzí hospodárska alebo iná činnosť, ktorá môže nepriaznivo ovplyvniť prírodný liečivý zdroj.

(2) Ak je to potrebné, ustanovia sa na ochranu prírodných liečivých zdrojov jednotlivé ochranné opatrenia i mimo ochranného pásma.

(3) Pre určenie ochranných pásiem, iných ochranných opatrení a nevyhnutných dočasných opatrení na ochranu prírodných liečivých zdrojov platia obdobne ustanovenia § 45 a 46. Inšpektorát kúpeľov a žriedel môže ustanoviť nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia tiež v medzičase, než bude prírodný zdroj vyhlásený za liečivý.

§ 49
Stolné minerálne vody

Ustanovenia § 44 ods. 2, § 47 a 48 o prírodných liečivých zdrojoch platia primerane i o zdrojoch prirodzene sa vyskytujúcich stolných minerálnych vôd.

§ 50
Povinnosti orgánov a organizácií

(1) Pred schválením územných plánov, vydaním územných rozhodnutí a schválením dokumentácie stavieb týkajúcich sa kúpeľného miesta alebo chráneného pásma (§ 45 a 48) musia si príslušné orgány a organizácie vyžiadať záväzný posudok Inšpektorátu kúpeľov a žriedel; ak tento posudok nebol vyžiadaný alebo ak neboli splnené podmienky ustanovené v posudku, príslušné orgány nesmú uvedené plány a stavby schváliť.

(2) V záujme ochrany prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov sú orgány a organizácie povinné

a) umožniť povereným pracovníkom Inšpektorátu kúpeľov a žriedel vstup na nehnuteľnosti a do objektov a zariadení na vykonávanie potrebného prieskumu alebo dozoru a odber potrebného množstva vzoriek na vykonávanie vyšetrenia,

b) predkladať týmto pracovníkom doklady a oznamovať im údaje potrebné pre výkon dozoru,

c) odstraňovať zistené závady.

(3) Vykonávanie hydrogeologických a geofyzikálnych prác na ochranu, získavanie a využívanie prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových povoľuje Inšpektorát kúpeľov a žriedel.

§ 51

Kúpeľné územia a ochranné pásma sa na návrh Inšpektorátu kúpeľov a žriedel vyznačujú v evidencii vedenej orgánmi Ústrednej správy geodézie a kartografie.

ŠTVRTÁ HLAVA
PRACOVNÍCI V ZDRAVOTNÍCTVE

Oddiel 1
Spôsobilosť a poslanie

§ 52
Úlohy pracovníkov v zdravotníctve

Úlohy zdravotníctva plnia v spolupráci a podľa zásad účelnej deľby práce zdravotnícki pracovníci a ostatní pracovníci v zdravotníctve.

Podmienky na výkon zdravotníckych povolaní

§ 53

(1) Zdravotníckymi pracovníkmi sú osoby vykonávajúce úkony priamo spojené s liečebnou a preventívnou starostlivosťou, a to:

a) lekári,

b) lekárnici,

c) strední zdravotnícki pracovníci,

d) iní vysokoškolsky vzdelaní pracovníci.

(2) Spôsobilosť zdravotníckych pracovníkov na výkon povolania, ktorú získali podľa doterajších predpisov, zostáva nedotknutá.

(3) Ministerstvo zdravotníctva môže povoliť výkon zdravotníckeho povolania cudzincovi alebo tomu, kto nadobudol odbornú spôsobilosť v cudzine, ak je podľa svojho vzdelania a praktických skúseností spôsobilý na toto povolanie; povolenie sa musí viazať na úspešné vykonanie skúšky, ktorá je porovnateľná so skúškou, na zloženie ktorej je viazané uznanie určitej kvalifikácie česko-slovenských občanov.

§ 54

(1) Odbory zdravotníckych pracovníkov v jednotlivých kategóriách, ich pracovnú náplň a bližšie podmienky na výkon zdravotníckeho povolania určuje ministerstvo zdravotníctva. Ministerstvo zdravotníctva ustanovuje aj kvalifikačné predpoklady na výkon funkcií v zdravotníctve.

(2) V závažných prípadoch, najmä pri hrubých závadách vo výkone zdravotníckeho povolania, môže ministerstvo zdravotníctva dočasne alebo natrvalo výkon povolania zakázať.

§ 55
Povinnosti pracovníkov v zdravotníctve

(1) Zdravotnícki pracovníci sú povinní vykonávať zdravotnícke povolanie svedomite, statočne, s hlboko ľudským vzťahom k občanom a s vedomím zodpovednosti k spoločnosti.

(2) Každý zdravotnícky pracovník je povinný najmä

a) vykonávať svoje povolanie v rozsahu a spôsobom, pre ktorý zásady určuje ministerstvo zdravotníctva,

b) prevziať a riadne plniť i mimoriadne zdravotnícke úlohy uložené mu dočasne v dôležitom všeobecnom záujme,

c) pri výkone zdravotníckeho povolania sa ďalej sústavne vzdelávať, na vyzvanie príslušných orgánov zúčastňovať sa na školeniach a podieľať sa na výchove a vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve,

d) poskytovať bez meškania prvú pomoc každému, ak by bez tejto pomoci bol ohrozený jeho život alebo vážne ohrozené zdravie a ak pomoc nie je včas dosiahnuteľná obvyklým spôsobom, a zabezpečiť mu podľa potreby ďalšiu odbornú starostlivosť,

e) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom svojho povolania, s výnimkou prípadov, keď skutočnosť oznamuje so súhlasom ošetrovanej osoby alebo keď ho od tejto povinnosti oslobodil nadriadený orgán v dôležitom štátnom záujme; povinnosť oznamovať určité skutočnosti, uložené zdravotníckym pracovníkom osobitnými predpismi, nie je tým dotknutá.

(3) Povinnosti uvedené v odseku 2 písm. d) a e) sa vzťahujú aj na zdravotníckych pracovníkov, ktorí nevykonávajú zdravotnícke povolanie.

(4) Ostatní pracovníci v zdravotníctve sú povinní okrem ďalšieho vzdelávania vo svojom odbore osvojiť si zdravotnícke znalosti v rozsahu potrebnom na výkon svojej práce.

§ 56
Starostlivosť obcí o zdravotníckych pracovníkov

Obce majú zdravotníckym pracovníkom uľahčovať plnenie ich zodpovedného poslania tým, že pre nich vytvárajú priaznivé životné podmienky v miestach výkonu ich povolania; najmä sú povinné starať sa o zabezpečenie ich vhodného ubytovania.

Oddiel 2
Výchova, výučba a ďalšie vzdelávanie

§ 57

(1) Ústredné ideové a pedagogické riadenie a kontrola výchovy a vzdelávania na lekárskych a farmaceutických fakultách patrí Ministerstvu školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky, ktoré pritom v otázkach výchovy a výučby úzko spolupracuje s ministerstvom zdravotníctva.

(2) Ministerstvo zdravotníctva vykonáva podľa zásad ustanovených Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky odborné pedagogické riadenie zdravotníckych škôl a určuje sieť týchto škôl. Tým nie je dotknutá pôsobnosť Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky, pokiaľ ide o ústrednú kontrolu nad uplatňovaním týchto zásad a o ústredný odborný dozor nad vyučovaním všeobecnovzdelávacích predmetov na zdravotníckych školách.

§ 58

(1) Starostlivosť o ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve je dôležitou úlohou všetkých vedúcich pracovníkov v zdravotníckych zariadeniach a orgánoch.

(2) Ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve, zahŕňajúce ich odbornú prax na základných pracoviskách, špecializačnú prípravu a iné spôsoby ďalšieho vzdelávania, riadi ministerstvo zdravotníctva po dohode s Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky; určuje najmä organizáciu, formu a spôsob ďalšieho vzdelávania, odbory, v ktorých sa vykonáva špecializačná príprava, a rozsah potrebných znalostí.

§ 59

(1) Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov sa vykonáva na vybraných pracoviskách zdravotníckych zariadení a na vybraných pracoviskách ústavov, ktoré sa zriaďujú osobitne na výkon pedagogických, metodických a vedeckovýskumných činnosti. Tieto ústavy zabezpečujú aj ďalšie vzdelávanie iných odborných pracovníkov v rozsahu potrebnom na výkon práce v zdravotníctve.

(2) Výber pracovísk na vykonávanie ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov vykonáva osobitná akreditačná komisia ministerstva zdravotníctva za spoluúčasti organizácií a združení.

§ 60

Výučbovými základňami lekárskych a farmaceutických fakúlt a ústavov pre ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov sú vysoko kvalifikované pracoviská zdravotníckych zariadení. Ministerstvo zdravotníctva určuje tieto pracoviská, napomáha ich rozvoju a ustanovuje a odvoláva ich vedúcich pracovníkov; takéto pracoviská sa označujú ako kliniky. Ak ide o pracoviská slúžiace výučbe na lekárskych a farmaceutických fakultách, postupuje ministerstvo zdravotníctva po dohode s Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky.

PIATA HLAVA
MATERIÁLNE ZABEZPEČENIE ZDRAVOTNÍCKYCH SLUŽIEB

§ 61

(1) Výroba a dovoz liečiv, lekárskych prístrojov a nástrojov, žriedlových výrobkov a iných zdravotníckych potrieb i zásobovanie nimi sa plánujú a riadia v súlade so súčasnými poznatkami vedy a techniky a potrebami zdravotníctva, aby sa zaručilo materiálne vybavenie zdravotníckych zariadení umožňujúce vysokú úroveň zdravotníckych služieb.

(2) Plnenie úloh ustanovených v odseku 1 zabezpečuje ministerstvo zdravotníctva bezprostredne v organizáciách vo svojej pôsobnosti; v organizáciách v pôsobnosti iných ústredných orgánov ich zabezpečuje tým, že sa podieľa na vypracovaní ich výrobného programu a na ustanovení plánu výskumu a určuje jednotlivé druhy a typy výrobkov pre výrobu a dovoz a pre odbyt výrobkov zdravotníckej techniky.

§ 62

(1) Vyrábať a dovážať možno len tie druhy liečiv a zdravotníckych potrieb, ktoré schválilo ministerstvo zdravotníctva.

(2) Liečivá a zdravotnícke potreby smú sa vyrábať, uchovávať a dopravovať s označením, v zložení, v dávkovaní, v úprave, v balení a za ďalších podmienok ustanovených v liekopise a

technických normách, prípadne pri povolení ich výroby alebo dovozu. Na výrobu hromadne vyrábaných liečivých prípravkov sú oprávnené len organizácie, ktorým to povolí ministerstvo zdravotníctva.

§ 63

(1) Výrobcovia, odberatelia výrobkov z dovozu, zásobovacie organizácie a lekárne sú povinné zabezpečiť sústavnú kontrolu akosti, označenia, zloženia, dávkovania a úpravy liečiv a zdravotníckych potrieb podľa predpisov vydaných na vykonanie tohto zákona, prípadne podľa osobitných predpisov.

(2) Hlavnú odbornú kontrolu liečiv a niektorých zdravotníckych potrieb vykonávajú štátne ústavy pre kontrolu liečiv, prípadne iné orgány poverené na to ministerstvom zdravotníctva.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ÚLOHY VEDY A VÝSKUMU PRI STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE ĽUDU

§ 64

Orgány, ktoré riadia a koordinujú rozvoj vedy a techniky a jej uplatnenie v praxi, i pracovníci všetkých odborov a vedeckovýskumnej činnosti sú povinní plniť svoje úlohy v súlade s poznatkami lekárskej vedy, a tým zabezpečovať, aby rozvoj vedy a techniky všestranne prispieval k zvyšovaniu úrovne zdravia ľudu.

§ 65

Orgány, ktoré riadia a koordinujú vedeckovýskumnú činnosť v odbore lekárskej vedy a starostlivosti o zdravie ľudu, sú povinné dbať, aby sa táto činnosť sústreďovala predovšetkým na riešenie naliehavých problémov vyplývajúcich z rozboru zdravotného stavu obyvateľstva, na získavanie poznatkov o organizme a prostredí človeka so zameraním na prevenciu a liečenie spoločensky najzávažnejších chorôb, na rozvíjanie telesných a duševných schopností človeka a na predlžovanie jeho aktívneho veku a aby bola účelná a hospodárna; sú tiež povinné rozvoj tejto činnosti jednotne riadiť, koordinovať a hodnotiť. Na zabezpečenie týchto činností si ministerstvo zdravotníctva ustanovuje svoje poradné orgány.

§ 66

(Zrušený)

§ 67

(Zrušený)

PIATA ČASŤ
RIADENIE STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE ĽUDU A ROZHODOVANIE PRI VÝKONE ZDRAVOTNÍCKYCH SLUŽIEB

PRVÁ HLAVA
RIADENIE STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE ĽUDU

§ 68
Ústredné orgány

(1) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány sú povinné uskutočňovať vo svojej pôsobnosti opatrenia na upevnenie a rozvíjanie zdravia ľudu podľa prvej časti tohto zákona ako nedeliteľnú súčasť riadenia hospodárstva a kultúry.

(2) Ústredné orgány najmä

a) určujú pri plánovaní rozvoja odvetvia menovité úlohy pri starostlivosti o zdravie ľudu, rozhodujú o opatreniach pri starostlivosti o zdravie ľudu, ktoré vyžadujú úpravu plánu alebo rozpočtu presahujúcu možnosti organizácií nimi riadených, pravidelne prerokúvajú zabezpečovanie tejto starostlivosti a vedú podriadené organizácie k tomu, aby iniciatívne robili opatrenia na vytváranie a ochranu zdravých životných podmienok,

b) kontrolujú, ako organizácie plnia svoje povinnosti pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok, a volajú ich na zodpovednosť pre neplnenie úloh pri starostlivosti o zdravie ľudu.

Ministerstvo zdravotníctva

§ 69

Ministerstvo zdravotníctva rieši v súlade s výsledkami vedeckého poznania a s potrebami spoločnosti zásadné celoštátne otázky zdravotníckej politiky, určuje koncepciu a vytyčuje hlavné smery rozvoja zdravotníctva a dbá o ich zabezpečovanie v pláne rozvoja národného hospodárstva. Stará sa o rozvoj lekárskej vedy a o výskumnú činnosť v zdravotníctve; zabezpečuje pohotové prevádzanie výsledkov vedy do praxe tak, aby zdravotnícke služby sa poskytovali na najvyššej dosiahnuteľnej úrovni.

§ 70

(1) Na zabezpečenie jednotného odborného vedenia starostlivosti o zdravie ľudu i zdravotníctva a na riešenie otázok vyžadujúcich jednotnú celoštátnu úpravu ministerstvo zdravotníctva najmä

a) odborne riadi zdravotnú výchovu obyvateľstva,

b) odborne usmerňuje starostlivosť o zdravie ľudu, najmä o vytváranie a ochranu zdravých životných podmienok vo všetkých odvetviach, a za tým účelom ustanovuje záväzné zdravotnícke požiadavky, ktoré majú ostatné ústredné orgány zabezpečovať pri svojej riadiacej činnosti,

c) jednotne riadi zdravotníctvo a za tým účelom vydáva záväzné zásady a pokyny pre organizáciu a výkon zdravotníckych služieb a vykonáva dozor nad úrovňou týchto služieb; pri tom zabezpečuje, aby vedúci pracovníci sa opierali o sústavné sledovanie a rozbor vývoja zdravotného stavu obyvateľstva i údajov a ukazovateľov o zdravotníckych službách,

d) riadi výchovu a výučbu stredných a nižších zdravotníckych pracovníkov, spolupracuje s Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky v otázkach výchovy a výučby lekárov a farmaceutov a riadi ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov,

e) vydáva podľa zásad schválených vládou, prípadne Štátnou komisiou pre financie, ceny a mzdy pokyny na vykonávanie mzdovej politiky v zdravotníctve,

f) schvaľuje typové projekty pre výstavbu zdravotníckych zariadení, ako aj investičné úlohy a projekty, ktoré si vyhradí,

g) zabezpečuje jednotné riadenie prípravy zdravotníctva na obranu štátu,

h) stará sa o zdravotnícku spolupráci s inými štátmi.

(2) Ministerstvu zdravotníctva patrí hlavný odborný dozor nad zdravotníckymi službami v iných odvetviach a ich odborné vedenie.

(3) Ministerstvu zdravotníctva pomáhajú pri plnení jeho úloh vedeckovýskumné a vývojové pracoviská, ústavy pre ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov a odborné poradné zbory.

§ 71

(1) Minister zdravotníctva Slovenskej republiky odborne usmerňuje starostlivosť o vytváranie a ochranu životných podmienok.

(2) Na plnenie úloh uvedených v odseku 1 ministrovi zdravotníctva Slovenskej republiky patrí

a) riadiť v zásadných otázkach hygienickú a epidemiologickú starostlivosť, dávať príkazy a pokyny vo veciach dotýkajúcich sa Slovenskej republiky a kontrolovať jej výkon,

b) spolupracovať s ústrednými orgánmi i so spoločenskými organizáciami na zabezpečení ich úloh pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok, vyžadovať od nich, aby v rámci svojej pôsobnosti robili účinné opatrenia na zvyšovanie hygienickej úrovne odvetví, a dozerať na to, ako plnia tieto svoje úlohy,

c) podávať záväzné posudky podľa § 4; dávať súhlas na výrobu, dovoz a použitie sér, očkovacích látok a biologických diagnostických prípravkov,

d) vykonávať alebo zabezpečovať dozor v závodoch a zariadeniach, v ktorých je to potrebné s ohľadom na ich význam alebo spôsob prevádzky, a dávať záväzné pokyny na odstránenie zistených závad v takýchto závodoch,

e) riadiť, prípadne vykonávať opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných chorôb a chorôb z povolania, ktoré sa majú vykonávať celoštátne alebo na území niekoľkých okresov a ustanoviť mimoriadne opatrenia pri epidémii,

f) riadiť a pokiaľ je to potrebné aj vykonávať opatrenia na zdravotnícku ochranu štátnych hraníc.

§ 72

(1) Na zabezpečenie celoštátneho dozoru na opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov a na ich využitie je na ministerstve zdravotníctva zriadený Inšpektorát kúpeľov a žriediel; Inšpektorátu kúpeľov a žriediel patrí najmä

a) sledovať hydrologické, klimatické, geologické a vegetačné pomery z hľadiska potrieb rozvoja kúpeľníctva a pripravovať opatrenia potrebné na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov,

b) dozerať na dodržiavanie kúpeľných štatútov a opatrení na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov,

c) vykonávať vyšetrenia a podávať návrhy alebo záväzné posudky pri vyhlasovaní miest za kúpeľné, pri vyhlasovaní prírodných zdrojov za liečivé, pri vypracovaní kúpeľných štatútov, pri určovaní ochranných pásiem a iných ochranných opatrení, pred schválením územných plánov, vydaním územných rozhodnutí a schválením projektov týkajúcich sa kúpeľného miesta alebo ochranného pásma,

d) pripravovať vymedzenie ochranných pásiem a ustanovovať nevyhnutné dočasné opatrenia.

(2) Inšpektorát kúpeľov a žriediel za porušenie právnych predpisov na ochranu prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových ukladá pokuty.

(3) Pracovníci Inšpektorátu kúpeľov a žriediel postupujú pri plnení svojich úloh v organizáciách podliehajúcich hlavnému dozoru štátnej banskej správy v úzkej súčinnosti s jej orgánmi.

§ 72a

(1) Pokuta podľa § 72 ods. 2 sa uloží organizácii, ktorá

a) poruší zákaz ustanovený štatútom kúpeľného miesta,

b) poruší zákaz ustanovený v ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov, zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových a klimatické podmienky vhodné na liečenie,

c) svojvoľne vykoná činnosť ohrozujúcu alebo poškodzujúcu prírodné liečivé zdroje, zdroje prírodných minerálnych vôd stolových, klimatické podmienky vhodné na liečenie a prírodné prostredie vo vnútornom kúpeľnom území,

d) nesplní podmienky určené v záväznom posudku alebo nevyhnutnom dočasnom ochrannom opatrení vydanom Inšpektorátom kúpeľov a žriediel alebo v inom ochrannom opatrení,

e) nevykoná povinnosti určené pre užívanie prírodného liečivého zdroja alebo zdroja prírodnej minerálnej vody stolovej.

(2) Uložením pokuty podľa odseku 1 nie je dotknutá zodpovednosť organizácie podľa predpisov o náhrade škody.

§ 72b

Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa Inšpektorát kúpeľov a žriediel dozvedel alebo zistil nesplnenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo predpismi vydanými na jeho vykonanie, najneskoršie však do troch rokov odo dňa porušenia povinností.

§ 72c

(1) Organizácii možno uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Kčs.

(2) Pri ukladaní pokuty sa prihliada najmä na mieru ohrozenia prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových a rozsah škodlivých následkov, ako aj na to, či organizácia už v minulosti tieto zdroje ohrozila.

(3) V rozhodnutí o uložení pokuty sa určí aj lehota, v ktorej sa má odstrániť nedostatok. Ak organizácia nedostatok neodstráni, uloží sa jej ďalšia pokuta až do výšky dvojnásobku pokuty uloženej podľa odseku 1.

(4) Výnos z pokút je príjmom štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

(5) Pokuta je splatná do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená. Organizácia je povinná zaplatiť za každý deň omeškania penále vo výške jedného promile z uloženej pokuty.

(6) Orgán, ktorý pokutu vymáha, môže povoliť odklad zaplatenia pokuty alebo jej platenie v splátkach.

§ 72d

Ustanovenia § 72a až 72c sa nevzťahujú na prípady, keď možno organizácii uložiť pokutu podľa predpisov o vodnom hospodárstve, o opatreniach proti znečisťovaniu ovzdušia, o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce a o dozore štátnej banskej správy o využívaní ložísk nerastov.[7])

§ 73

(Zrušený)

Výkon štátnej správy

§ 74

Štátnu správu na úseku zdravotníctva vykonávajú na obvodných úradoch štátni obvodní lekári a na okresných úradoch štátni okresní lekári.

Orgány starostlivosti o vytváranie a ochranu zdravých životných podmienok

§ 75

(1) Starostlivosť o vytváranie a ochranu zdravých životných podmienok v obvodoch a okresoch odborne usmerňujú obvodné úrady a okresné úrady prostredníctvom ústavov hygieny a epidemiológie.

(2) Okresnému hygienikovi patrí

a) spolupracovať s ostatnými orgánmi a zložkami miestnej štátnej správy a obcami a so zložkami hospodárskych a kultúrnych organizácií na ich úlohách pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok a dozerať, ako jednotlivé odvetvia a organizácie plnia v rámci svojej pôsobnosti tieto úlohy,

b) podávať záväzné posudky podľa § 4,

c) riadiť, vykonávať a zabezpečovať hygienický dozor a dávať záväzné pokyny na odstránenie zistených závad, včítane zákazu určitej činnosti a príkazu na zničenie zdravotne závadných požívatín a iných výrobkov alebo na ich použitie pre iné účely,

d) riadiť a pokiaľ je to potrebné aj vykonávať a zabezpečovať opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných chorôb z povolania a ustanoviť mimoriadne opatrenia pri epidémii,

e) riadiť a pokiaľ je to potrebné aj vykonávať a zabezpečovať opatrenia na zdravotnícku ochranu štátnych hraníc.

(3) Okresný úrad plní úlohy uvedené v odseku 2 vo veciach presahujúcich obvodný význam alebo v prípadoch, posúdenie ktorých nemožno zabezpečiť v obvode.

(4) Okresný úrad kontroluje činnosť obvodného úradu, pomáha mu pri zabezpečovaní odbornej úrovne práce a dáva mu príkazy a pokyny vo veciach okresného významu.

§ 76
Osobitné oprávnenia orgánov a pracovníkov

(1) Orgány hygienickej služby a pracovníci Inšpektorátu kúpeľov a žriediel sú oprávnení pri plnení svojich úloh vstupovať do všetkých závodov, zariadení a objektov, odoberať v potrebnom množstve a rozsahu vzorky pre vyšetrovanie a požadovať potrebné doklady a údaje.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa vzťahuje aj na odborných pracovníkov poverených ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky výkonom oprávnení uvedených v § 71 ods. 2 písm. d) až f), na odborných pracovníkov ústavov hygieny a epidemiológie poverených obvodnými úradmi a okresnými úradmi výkonom oprávnení uvedených v § 75 ods. 2 písm. c) až e) a na odborných pracovníkov zdravotníckych obvodov, prípadne i ďalších lekárov, pokiaľ plnia úlohy uvedené v § 16 ods. 2.

DRUHÁ HLAVA
ROZHODOVANIE PRI VÝKONE ZDRAVOTNÍCKYCH SLUŽIEB

§ 77

(1) O právach a povinnostiach občanov, ktoré vznikajú v súvislosti s poskytovaním zdravotníckych služieb, rozhodujú lekári alebo osobitné komisie v zdravotníckych zariadeniach.

(2) Ak sa občan nazdáva, že rozhodnutie vydané lekárom alebo osobitnou komisiou v súvislosti s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti je nesprávne, môže podať odvolanie, o ktorom rozhoduje vedúci zdravotníckeho zariadenia; jeho rozhodnutie je konečné. Vedúci zdravotníckeho zariadenia rozhodne vo veci na návrh odbornej komisie, ktorú na ten účel zriadi.

(3) Odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia a vo veciach dočasnej pracovnej neschopnosti do troch dní odo dňa oznámenia alebo doručenia rozhodnutia.

(4) Ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie v súvislosti s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti sa vzťahujú všeobecné právne predpisy o správnom konaní.[8])

(5) Pri nedodržaní liečebného režimu a pri kontrole posudzovania spôsobilosti na prácu so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie rozhodne o ukončení dočasnej pracovnej neschopnosti príslušná správa sociálneho zabezpečenia so súhlasom ošetrujúceho lekára podľa osobitných predpisov vydaných Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky po dohode s ministerstvom zdravotníctva.

(6) Na posúdenie prípadov, v ktorých vznikli pochybnosti, či sa pri výkone zdravotníckych služieb dodržal správny postup, prípadne či sa ublížilo na zdraví zriaďuje ministerstvo zdravotníctva znalecké komisie. Podrobnosti upraví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

ŠIESTA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 77a

(1) Liečebno-preventívna starostlivosť sa môže poskytovať aj v neštátnych zdravotníckych zariadeniach, ktorými sú najmä charitatívne zdravotnícke zariadenia, cirkevné zdravotnícke zariadenia, súkromné zdravotnícke zariadenia a iné zdravotnícke zariadenia, a v iných štátnych zdravotníckych zariadeniach, ktorými sú najmä univerzitné a fakultné zdravotnícke zariadenia.

(2) Do vydania osobitného zákona podľa § 11 ods. 4 môžu neštátne zdravotnícke zariadenia uvedené v odseku 1 poskytovať liečebno-preventívnu starostlivosť na základe povolenia ministerstva zdravotníctva a za podmienok ním určených.

§ 78

(1) Náhradu nákladov a škôd vzniknutých plnením povinností pri starostlivosti o zdravie ľudu, najmä vykonávaním nariadených hygienických a protiepidemických opatrení a opatrení na

ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov alebo odberom vzoriek na tieto účely, prípadne príspevok na krytie takýchto nákladov alebo škôd poskytuje štát, len ak to ustanovujú predpisy vydané podľa tohto zákona alebo iné predpisy.[9])

(2) O náhrade škody vzniknutej pri poskytovaní zdravotníckych služieb platia ustanovenia Občianskeho zákonníka; aj keď povinnosť na náhradu škody nevznikla, môže štát v mimoriadnych prípadoch hodných osobitného zreteľa poskytnúť poškodenému príspevok.

(3) Predpisy vydané na vykonanie tohto zákona ustanovia, kedy sa škoda na zdraví spôsobená očkovaním nariadeným pre určité skupiny pracovníkov vzhľadom na povahu ich pracovných úloh považuje za pracovný úraz.

§ 79

(1) Úlohy ustanovené na ochranu zdravia ľudu inými predpismi v súvislosti s ochranou iných spoločenských záujmov sú povinné orgány a organizácie určené takýmito predpismi plniť podľa zásad tohto zákona v úzkej vzájomnej spolupráci s orgánmi a zariadeniami v ňom uvedenými. To sa týka najmä ochrany zdravia podľa pracovnoprávnych predpisov (predovšetkým na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci), predpisov o využití nerastného bohatstva, o vodnom hospodárstve, o veterinárnej starostlivosti a o štátnej poľnohospodárskej, potravinárskej a obchodnej inšpekcii. Orgány ustanovené v týchto predpisoch a zdravotnícke orgány úzko spolupracujú. Spôsob tejto spolupráce sa podrobne vymedzuje dohodou zúčastnených ústredných orgánov.

(2) Predpisy upravujúce podrobnejšie úlohy uvedené v odseku 1 a technické normy, pokiaľ sa týkajú starostlivosti o zdravie ľudu podľa tohto zákona, vydávajú sa po dohode s ministerstvom zdravotníctva.

(3) Pokiaľ pri rozhodovaní o záujmoch chránených inými predpismi riešia orgány podľa nich zriadené aj súvisiace otázky starostlivosti o zdravie ľudu podľa tohto zákona, najmä zabezpečenie zdravých životných podmienok, vydávajú svoje rozhodnutia po dohode s orgánmi príslušnými podľa tohto zákona, prípadne v súlade s ich záväzným posudkom. Táto zásada platí aj vtedy, ak orgány podľa tohto zákona pri opatreniach pri starostlivosti o zdravie ľudu rozhodujú zároveň o ochrane súvisiacich záujmov podľa iných predpisov. Na rozhodnutie je príslušný vždy orgán, do pôsobnosti ktorého spadá ochrana prevažujúceho záujmu.

(4) Orgány a organizácie uvedené v tomto zákone, pokiaľ plnia úlohy výroby, zásobovania a výdaja liečiv a zdravotníckych potrieb pre účely veterinárnej starostlivosti, postupujú podľa zásad ustanovených ministerstvom zdravotníctva po dohode s ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a v spolupráci s príslušnými orgánmi a zariadeniami veterinárnej starostlivosti.

(5) Pôsobnosť ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podľa zákona č. 66/1961 Zb. o veterinárnej starostlivosti, najmä vo veciach tlmenia nákaz a iných hromadných ochorení zvierat a pri výrobe, dovoze a distribúcii veterinárnych biopreparátov, a pôsobnosť odborne spôsobilých veterinárnych pracovníkov pri zabezpečovaní zdravotnej nezávadnosti potravín a surovín živočíšneho pôvodu včítane prehliadky jatočných zvierat a mäsa je nedotknutá.

§ 80

(1) Organizáciu a výkon zdravotníckych služieb v ozbrojených silách a bezpečnostných zboroch upravujú príslušní ministri obdobne podľa zásad tohto zákona.

(2) Hygienickú a protiepidemickú službu v ozbrojených silách a bezpečnostných zboroch vykonávajú ich príslušné orgány.

(3) Ak na zabezpečenie starostlivosti o zdravie ľudu sú potrebné opatrenia všeobecnej povahy alebo ich jednotné vykonávanie, postupujú orgány ozbrojených síl a bezpečnostných zborov v úzkej súčinnosti s orgánmi štátnej zdravotnej správy. Ak ide o zamedzenie vzniku a šírenia prenosných chorôb, orgány ozbrojených síl a bezpečnostných zborov urobia vo svojej pôsobnosti potrebné opatrenia v súlade so všeobecnými opatreniami nariadenými orgánmi hygienickej služby.

(4) Súčinnosť orgánov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov a orgány štátnej zdravotnej správy pri vykonávaní tohto zákona upravia ministerstvá zdravotníctva, národnej obrany a vnútra.

(5) Organizáciu a výkon zdravotníckych služieb na železniciach upraví minister dopravy po dohode s ministrom zdravotníctva.

§ 81

Na dovŕšenie obsahovej a organizačnej jednoty zdravotníctva môže vláda po vytvorení potrebných predpokladov začleniť do jednotnej zdravotníckej sústavy niektoré zdravotnícke služby riadené dosiaľ inými ústrednými orgánmi než ministerstvom zdravotníctva a pritom upraviť aj ich organizáciu, vykonávanie a riadenie. Do času, kým tak vláda urobí, postupuje sa podľa doterajších predpisov.

§ 82

Vláda vydáva nariadením predpisy o jedoch a látkach škodlivých zdraviu. Predpisy vydané na vykonávanie tohto zákona upravia aj otázky pohrebníctva.

§ 83

(1) Zrušujú sa

1. zákon č. 271/1949 Zb. o výrobe a distribúcii liečiv;
2. zákon č. 170/1950 Zb. o zdravotníckych povolaniach;
3. zákon č. 103/1951 Zb. o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti v znení zákonného opatrenia č. 64/1955 Zb., zákona č. 17/1957 Zb. a zákona č. 78/1959 Zb.;
4. zákon č. 4/1952 Zb. o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti v znení zákona č. 18/1957 Zb.;
5. zákon č. 43/1955 Zb. o československých kúpeľoch a žriedlach;
6. vládne nariadenie č. 24/1951 Zb. o lekároch;
7. vládne nariadenie č. 25/1951 Zb. o dentistoch;
8. vládne nariadenie č. 77/1951 Zb. o stredných zdravotníckych pracovníkoch;
9. vládne nariadenie č. 14/1952 Zb. o nižších zdravotníckych pracovníkoch;
10. vládne nariadenie č. 44/1952 Zb. o lekárnikoch;
11. vládne nariadenie č. 51/1952 Zb. o poskytovaní preventívnej a liečebnej starostlivosti vojenským a vojnovým poškodencom a obetiam vojny a fašistickej perzekúcie;
12. nariadenie ministra zdravotníctva č. 37/1950 Zb. o zabezpečení výroby a dovozu hodnotných liečiv;
13. nariadenie ministra zdravotníctva č. 5/1952 Zb. o dobrovoľných darcoch krvi;
14. nariadenie ministra zdravotníctva č. 11/1953 Zb. o zdravotných obvodoch;
15. nariadenie ministra zdravotníctva č. 87/1953 Zb. o hygienickej a protiepidemickej ochrane vody;

16. nariadenie ministra zdravotníctva č. 24/1954 Zb. o hygienickej a protiepidemickej ochrane vzduchu;
17. nariadenie ministra zdravotníctva č. 25/1954 Zb. o hygienickej a protiepidemickej ochrane pôdy;
18. nariadenie ministra zdravotníctva č. 8/1955 Zb. o pohrebníctve;
19. nariadenie ministra zdravotníctva č. 40/1955 Zb. o boji proti prenosným chorobám;
20. nariadenie ministra zdravotníctva č. 42/1956 Zb. o hygienickej ochrane práce.

(2) Zákonné opatrenie č. 23/1955 Zb. o jedoch a látkach škodlivých zdraviu sa zrušuje dňom, ktorý ustanoví vláda nariadením podľa 82.

§ 84

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1966.

Článok IV

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 19/1975 Zb. o sústave zdravotníckych zariadení.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 196/1990 Zb. z 18. mája 1990 nadobudol účinnosť 1. septembrom 1990, zákon Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb. z 24. septembra 1991 nadobudol účinnosť 1. novembrom 1991 a zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1992 Zb. nadobudol účinnosť 23. januárom 1992.

F. Mikloško v. r.

1) § 1 Hospodárskeho zákonníka.

2) Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (napr. Slovenská lekárska komora, Slovenská komora zubných lekárov, Slovenská lekárnická komora. Asociácia vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov v zdravotníctve, Slovenská únia stredných zdravotníckych pracovníkov, Únia zubných technikov).

3) Smernice Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. Z-7709/1970-B/1 z 20. mája 1970 o posudzovaní spôsobilosti na prácu, reg. v čiastke 24/1970 Zb., v znení smerníc Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky z 15. decembra 1971 č. Z-10839/1971-B/1., reg. v čiastke 13/1972 Zb., a v znení vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 356/1991 Zb. o kontrole dodržiavania liečebného režimu.

4) § 1 ods. 4, § 15 písm. g) bod 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia.

5) Čl. 8 ods. 6 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

6) § 360a a 360b Hospodárskeho zákonníka.

7) Nariadeni vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 31/1975 Zb. o pokutách za porušenie povinností ustanovených na úseku vodného hospodárstva.
Zákon č. 35/1967 Zb. o opatreniach proti znečisťovaniu ovzdušia.
Zákon č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce.
Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe.

8) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

9) Zákonníky: č. 40, 109/1964 Zb., č. 65/1965 Zb. Zákony: č. 27/1950 Zb., č. 54/1956 Zb., č. 103/1964 Zb. Vládna vyhláška: č. 40/1963 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.